

bewisning ikke betragte dem paa anden Maade end som Statsembedsmænd. Hvor derimod Præsten staar i et godt Forhold til Menighededen, bliver han aldrig betragtet som Statsembedsmand, men i Virkeligheden som en Herrens Tjener. Det samme ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds mente, fremdeles, at hvis man skulde stille Præsterne i Klasse med andre Statsembedsmænd, maatte det være med Løgerne, og det kan være, thi de ere jo aandelige Løger, medens Løgerne ere legemlige Løger; men Konsekvensen maatte da ogsaa blive, at deres Løn blev nedfat betydelig, thi hvad er Lønnen for en Distriktslæge? Det ærede Medlem maatte i Konsekvens af denne Opfattelse have stillet Forslag om en betydelig Lønningsnedsættelse. Det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds har flere Gange fremhævet Frimenighederne, men de kunne i Virkeligheden ikke stilles i Klasse med de andre Menigheder. Frimenighededen er Frimenighed, og det er givet, at en Frimenighed nok kan have et Ønske om at offre. Vi have jo nylig haft det Tilfælde, at en Præst har nedlagt sit Embede som Statsembedsmand for at modtage et Embede som Præst for en Frimenighed, og der er det jo givet, at Frimenigheden maa have Lov til at offre; men jeg kan ikke forstaa, at det ærede Medlem kan stille Frimenighederne i Klasse med de andre Menigheder.

Bojfen: Det, der har gjort, at en saa varm Strid er opstaaet af et saa ubetydeligt Spørgsmaal som det, vi her forhandle, forekommer mig at være, at man dert har indblandet Stridsspørgsmaalet om, hvorvidt Præsterne kunne og skulle betragtes som blotte Statsembedsmænd. Det forekommer mig at være beklageligt, at dette Stridsspørgsmaal i og for sig er blevet reist, men paa den anden Side forekommer det mig ogsaa, at det ikke er saa vanskeligt at svare derpaa, thi efter min Betragtning have saavel de, der betragte de nuværende Sognepræster som rene Statsembedsmænd, som de, der ville betragte dem som frie Præster, Ret, thi de ere ingen af Delene. De ere Præster i den Folkekirke, som understøttes af Staten, og denne dobbelte Egenfkab hos

dem betegner jo netop det Karakteristiske i deres Forhold. Som Embedsmænd i Folkekirken have de deres Gjerning at udøve som Præster i denne Kirke, og i denne deres Egenfkab ønsker jeg dem saa megen Frihed, som der paa nogen mulig Maade kan forenes med Kirkens Aand og Orden, saamegen Frihed, at jeg tror, at selv den Tid kunde komme, da Statens Understøttelse blev for dyrt kjøbt, dersom den skulde gjøre noget væsentlig Indgreb i den Frihed, som er nødvendig for Livet. Dette er den ene Side af Præsternes Stilling. Der anden Side er den, som Grundloven bestemmer derved at den siger: Folkekirken understøttes af Staten, og denne Understøttelse tilflyder jo Folkekirken netop gennem Lønningerne til Præsterne. Altsaa set fra Lønningernes Side er Præsterne efter min Mening rene Statsembedsmænd, og overfor dette Forhold have vi derfor fuld Raadighed og Frihed til at bestemme den fornuftigste og mest praktiske Ordning af disse Lønningsforhold, som vi skjønte rigtig. Naar der nu tilføies, at disse to Ting ikke skulde kunne forenes, at Frihed i deres Gjerning i Kirken ikke skulde kunne forenes med Understøttelse af Staten, og naar man siger, at, forsaavidt som de ønske Understøttelse af Staten, bør der ogsaa dermed forenes en vis Grad af Dvang, saa er dette i og for sig en Grundfætning, som jeg ikke kan anerkjende for rigtig. Det gælder ikke alene de Forhold som de her omhandlede, men mangfoldige andre, som berøre Udvikling og Fremme af Livet saavel i Kirken som i Stolen, at det ikke er nødvendigt for at understøtte en Sag at paalægge den Dvang; men ganske vist kan det være rigtigt indenfor visse Grændser. Naar vi altsaa fastholde dette Synspunkt, saa vilde jeg blot have udtalt dette, at naar man stemmer for Underændringsforslaget af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds Nr. 2, saa er det ingenlunde dermed Mentugen, at man vil have Præsterne betragtede som rene Statsembedsmænd, men kun som, hvad de ere, nemlig Embedsmænd i Folkekirken, der understøttes af Staten.

J. M. Hansen: Det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Ternansen)